

Qarabağ müharibəsinə ölkəmizin hər yerindən oğullar yollandı. Naxçıvanlı onlarla vətənpərvər hərbi gənclər də Vətən torpaqlarını işğaldan azad edənlərdəndir. Naxçıvan da Qarabağ uğrunda onlarla övladını şəhid verdi. 44 gün davam edən II Qarabağ Müharibəsi zamanı iki ay Naxçıvan tamamilə blokada şəraitində yaşamaq məcburiyyətində qaldı. İki ay bu torpağın Azərbaycanla, paytaxt Bakı ilə heç bir əlaqəsi olmadı. 44 gündə isə naxçıvanlıların tək ümidi olan təyyarələr yalnız Naxçıvana şəhid gətirəndə göründü göy üzündə. Naxçıvan şəhid övladlarına qollarını açanda, onları bağına basanda göründü təyyarələr. Bu təyyarələr əsrlərə qəhrəmanlıq tarixini yazan Naxçıvan şəhərinə, igidlər oylağı Şərura, vətənpərvərlik mücəssəməsi Ordubada, Babək qeyrətli Babəkə, qəhrəmanlar yudu Kəngərliyə, Əlinçə qeyrətli Culfaya, yenilməzlik abidəsi Sədərəyə, hünəri uca dağlarının şiş zirvələrindən alan Şahbuza gətirirdi şəhidlərimizi. Vətən müharibəsinə mərd oğul kimi gedib, qəhrəman kimi qayıdan balalarımızı. Bu qədim diyarın özünün də, insanların da qürur duyduğu, fəxr etdiyi övladları...

Onlardan biri- Azərbaycan Ordusunun əsgəri, 2020-ci il sentyabrın 27-də Azərbaycan Silahlı Qüvvələri tərəfindən Ermənistan işğalı altında olan ərazilərin azad edilməsi və Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpa olunması üçün başlanan Vətən müharibəsi zamanı Füzuli, Xocavənd, Şuşa və Laçının azadlığı uğrunda gedən döyüşlərdə mərdliklə döyüşən, oktyabrın 27-də Laçın döyüşləri zamanı şəhid olan Lətif Əliyev haqqında söhbət açmaq istəyirəm.

İki il öncə Lətif Əliyevin cənəzəsinin Naxçıvana, oradan isə Şərura gətirildiyi günü yaxşı xatırlayıram. 44 günün biri-noyabrın 2-i idi. Yenə də şəhidimiz gəlirdi təyyarədə. Endi birazdan Naxçıvana... Qarşıladı bu diyar öz əzizlərini, yola saldı onları şəhərlərə, qəsəbə və kəndlərə. Bu yollardan biri də Şərura gedirdi. Həmin gün 3 şəhidi vardı Şərurun. Bu ulu yurd qollarını açıb şəhidini gözləyirdi. Qərribə bir mənərə canlanırdı gözlər önündə: yaşıllıqlar məkanı Şərurda payızın bir günün içində saçları nə yaman ağarmışdı? Bəlkə saçlarını yolub yollara tökən ağacların görüntüsü idi bu? Çılpaqlığın bəyazlığı... Şəhidini-əzizini qarşılayırdı yollar da, ağaclar da, yarpaqlar da, ətrafdakı hər şey... Hüzn içində, yox, həm də qürur içində idi Şərur.

Lətifini, Əlisini, Muradını qarşılayırdı. Bu yurdun igid övladlarını, hər biri bir ailənin göz nuru, ürək döyüntüsü olan övladlarını. Yox, tək ailələrinin deyil, onlar bütün Naxçıvanın, Azərbaycanın qüruru, canı, ürəyi, qürurudular. Birazdan torpağa tapşırıldı Vətən övladları, Şərur rayonunun şəhidlər xiyabanında. Üç şəhid-üç bayraqdır, üç yüksəlişdir, üç torpaqdır, kənddir, el-obadır...

Babasının adını daşıyan Lətifin əmiləri İlqar, İntiqam, bibiləri Qiyət, Sədaqət, Səidə bu gün tək qardaşlarının balasını deyil, sanki bu gün yenidən öz atalarını da itirmişdilər. Torpağa iki qəhrəmanı, iki şəhidi gömmüşdülər. Onların hər ikisinin adı Lətif idi... Xanlıqların Lətifləri... Biri torpağın zəhmət insanı, biri torpağın şəhid övladı... Biri illərlə torpağın altını üstünə çevirib zəhmət əlləri ilə ailəsini dolandıran Lətif, digəri isə babasından torpağa məhəbbəti əxz edən nəvə Lətif, şəhid Lətif. Baba Lətif zəhmətkeş, qabarlı əlləri ilə dünyadan köçmüşdü, Xanlıqlarda bir zəhmət abidəsi ucaltmışdı özü üçün. Nəvəsini Dədəm Qorqudun torpaqla bağlı tövsiyələri ilə böyütmüşdü, torpağı əkməklə və qorumaqla bağlı tövsiyələri ilə...

Şəhid Lətif haqqında danışılanlar ürəyimi tar-mar etdi, həm də qürurlandırdı. Bu övladın 25 illik həyatı zəhmət üzərində qurulmuş. Evlərinin dayağı, atasının sağ əli, anasının aldığı nəfəsi imiş... Özündən başqa üç qardaşından mehribanlığı, qayğıkeşliyi ilə çox fərqlənən oğul imiş... Yenice hərbi işə düzələndən sonra ilk əmək haqqı ilə anasına paltaryuyan maşın alıb, "Ana,

Baba Lətif, nəvə Lətif...

neçə illərdir bu böyük ailənin pal-paltarını yumaqdan əllərinin dərisi gedib, qızın da olmayıb ki, sənə kömək etsin. Ta bəsdir, qoy bundan sonra bu maşın yusun", - deyib. Lətif illərdən bəri atasının hələ də tikib başa çatdırı bilmədiyi evi tamamlayacağını söyləmiş. Hələ nə qədər də işlər görmüşdü. Hamısını bibisi Lətifə lay-lay deyə-deyə göstərdi mənə. Evləməyə qədər hamısını bitirmək arzusunda imiş...

Biz yanılıyıq, Lətif o evi tikib, tamamlayıb. Lətif həyat yolu, Qarabağda şücaətli döyüşləri ilə atasının o kasıb komasının üzərində elə bir malikanə tikib ucaldı ki, Xanlıqlarda heç kimin elə ev-eşiyi yoxdur. Bu malikanənin ən yuxarı mərtəbəsini özünə məkan seçib Lətif. Bu mərtəbənin adı Vətəndir. Seyr edir oradan Şərurunun... Oradan Qarabağ da görünür... Oradan Lətif sevənlərin hər biri görünür. Oradan Vətən görünür. Hər kəs Azərbaycan bayraqlarını Lətif üçün dalğalandırır. "Şəhidim, sənənlə qürur duyuram", - deyir. Lətif Şərurludur, Xanlıqlardır- Naxçıvanlıdır, Naxçıvan şəhididir, lakin ümumilikdə Lətif bütöv Azərbaycanlıdır. Şəhid olduğu həmin gündən etibarən Lətif Azərbaycan bayrağıdır... Ağlama, Şərur, ağlama Xanlıqlar... Ağlama ata-ana, bibi, əmi, xala. Azərbaycan bayrağına bax, övladın oradan sənə baxır...

Əzizinəm igid Lətif,
Baba Lətif, nəvə Lətif.
Qarabağ dastanında
Hər söz-söhbəti Lətif.

Lətif Əliyev Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün təmin edilməsi uğrunda döyüş əməliyyatlarına qatılan və hərbi hissə qarşısında qoyulmuş tapşırıqların icrası zamanı vəzifə borcunu şərəflə yerinə yetirdiyi üçün Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 15 dekabr 2020-ci il tarixli Sərəncamına əsasən ölümündən sonra "Vətən uğrunda", 18 dekabr 2020-ci il tarixli Sərəncamına əsasən isə "İgidliyə görə" medalları ilə təltif edilmişdir.

Azərbaycanın Şuşa rayonunun işğaldan azad edilməsi uğrunda aparılan döyüş əməliyyatlarına qatılaraq şəxsi igidliyi və şücaəti nümayiş etdirdiyinə görə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 29 dekabr 2020-ci il tarixli Sərəncamına əsasən Lətif Əliyev ölümündən sonra "Şuşanın azad olunmasına görə", Azərbaycanın Xocavənd rayonunun işğaldan azad edilməsi uğrunda aparılan döyüş əməliyyatlarına qatılaraq şəxsi igidliyi və şücaəti nümayiş etdirdiyinə görə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 24 iyun 2021-ci il tarixli Sərəncamlarına əsasən "Xocavəndin azad olunmasına görə" və "Füzulinin azad olunmasına

gərə" medalları ilə təltif edilmişdir.

Ömürlər yarımçıq qalır, arzular, istəklər, gələcək Vətən torpaqlarına gömülür, lakin bunun özü elə bir xoşbəxtlik deyilmi? Vətən yolunda kim canını, varını əsirgəyər ki?.. Bu oğullar tarixdirlər... Bu oğullar namusdurlar, ana-bacılarımızın ismətidirlər... Atasız uşaqların haraydırlar. Minlərlə soydaşlarımızın heyfəni alanlardır. Ən əsası isə gələcəyə aparacağımız, nəsillərə təhvil verəcəyimiz torpaqlarımızın alın açıqlığı, qürur yeridirlər.

44 gündə Naxçıvan dəfələrlə şəhidini qarşıladı, basdı bağına, qucaqladı, lay-lay dedi... Biz bir toylarda görmüşük o qədər maşınları, o qədər siqnalı, bir də övladlarımızı son mənzilə yola salanda gördük. Bu qədər gülü-çiçəyi toylarımızda görmüşdük, bir də şəhidlər keçən yollarda gördük. Bu qədər insanı da toylarımızda görmüşdük, bir də şəhid cənəzələrinin arxasında gördük. Biz bəy xonçalarını yenə də toylarda görmüşdük, məzar üstündə də gördük. Biz anaları oğul toyunda qol qaldırıb oynayanda görmüşdük, "Ay camaat, gəlin, oğlumun toyudur", - deyib cənazə qarşısında oynayanda da gördük. Bəlkə bu da yeni bir toymuz-düyünümüz olsun bunlar. Lakin bir qarış torpağımız da ermənidə qalmasın. Tor-

paq namusdur, qoy namusumuz tapdalanmasın. Torpaq ululuqdur, qoy ululuqdan etməyək. Torpaq əvvəlimiz və axırıımızdır, qoy axırıımız əvvəlimizdən utanmasın. Torpaq mənəm, sənəm, bizik, hamımızıq, qoy ölək, son nəfərimizdək, lakin biz varıqsa, Vətən torpaqları da tam olsun...

Bu gün Lətifin, həm də onun kimi onlarla balamızın, hansı ki, iki il öncə oktyabrın bu günündə şəhid olublar, onların anım günüdür. Bu gün onlar yenə də həmişəki kimi anılır, məzarları ziyarət olunur. Analar, qadınlar ağlayar, bu, bəllidir. Lakin bu gün yenə də Lətifin əmilərinin gözündən axan yaş, tez-tez silib gizlətdikləri yaş həm "kişilər ağlamaz" anlamına gəlir, həm də sevinc göz yaşları anlamına. Çünki bu yaşlarda Suqovuşanı görürük, Xudafərinlə həmdərd olan Arazı görürük... Bu yaşlarda Cəbrayılın, Füzulinin, Zəngilanın, Qubadlının, Şuşanın, Kəlbəcərin, Laçının sevincini görürük. Onların əllərindəki bayraq bu gün həm də Qarabağ torpaqlarında dalğalanır. Ətrafı rənglərinə boyayır. Yaşıl rəng erməni tapdağından bozlaşmış yurdları yaşıl çəmənə çevirir, qırmızı Günəş olub, dağların arxasından boylanıb 30 il doğmadığı yerlərə gülümsevir, mavi Qarabağın başı üzərindəki səmanı aydınladır... Bir anda gözlərim önündə Şərurun Şəhidlər Xiyabanı Murovun zirvəsinə qalxır. Oradan şəhidlərim bizi haraylayır, "Ağlamayın, bizimlə qürur duyun, Vətən torpaqlarını yağıdan almışıq", - deyirlər...

Ruhun şad olsun, Lətif! Rurunuz şad olsun, şəhidlər! Siz bizim qürurumuz, başımızın tacısınız. Bizi yenidən Qarabağlı edənlərsiniz. Qarabağın qara bəxtini ağ edənlərsiniz. Nə qədər ki, Azərbaycan var, sizin adınız Vətənlə, torpaqla, bu xalqın namusu, qeyrəti, iffəti ilə qoşa çəkilecəkdir.

Mətanət Məmmədova